

Europa-
Kommissionen

ÅRSRAPPORT 2020 OM RETSSTATSSITUATIONEN

September 2020

EU'S RETSSTATSVÆRKTØJSKASSE

EU råder over en række værktøjer til at sikre overholdelse af retsstatsprincippet i alle medlemsstater. Mange medlemsstater har høje retsstatsstandarder, men der er også vigtige udfordringer, som er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat. Eftersom udfordringerne af retsstatsprincippet varierer, gør vores værktøjer det også. Hvert enkelt værktøj er skræddersyet til en specifik situation og har til formål at fremme retsstatsspørgsmål eller reagere på problemer på retsstatsområdet.

HVORFOR ER RETSSTATSPRINCIPPET VIGTIGT?

Retsstatsprincippet er en af de grundlæggende værdier, som Den Europæiske Union bygger på. Det er ikke et abstrakt begreb. Retsstatsprincippet har direkte indflydelse på alle borgeres tilværelse. Det betyder, at alle medlemmer af samfundet — også regeringer og parlamentsmedlemmer — er lige for loven og underlagt uafhængige og upartiske domstole.

HVILKEN ROLLE SPILLER KOMMISSIONEN?

Europa-Kommissionen er, som Den Europæiske Unions Domstol har anerkendt, ansvarlig for at sikre, at retsstatsprincippet overholdes som en grundlæggende værdi, der er forankret i EU's traktater, og for at sikre, at EU's lovgivning, værdier og principper overholdes.

FOREBYGGELSE OG FREMME

DEN EUROPÆISKE RETSSTATSMEKANISME

En årlig cyklus med en **årsrapport om retsstats-situationen** som det centrale element, der fremmer retsstatsprincippet i alle medlemsstater og forebygger, at udfordringer af det opstår eller udvikler sig.

EU'S RESULTATTAVLE FOR RETSOMRÅDET

En årsrapport med sammenlignelige data om de nationale retssystemers uafhængighed, kvalitet og effektivitet.

DET EUROPÆISKE SEMESTER

En årlig proces, der munder ud i landespecifikke henstillinger om makroøkonomiske og strukturelle spørgsmål, herunder vedrørende retssystemer og bekæmpelse af korruption, med det formål at sætte skub i den økonomiske vækst.

MEKANISMEN FOR SAMARBEJDE OG KONTROL

Regelmæssig overvågning og statusrapporter om de fremskridt, der gøres i Rumænien og Bulgarien med henblik på at afhjælpe mangler vedrørende retsreform, korruption og, for Bulgariens vedkommende, bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

STØTTE TIL CIVILSAMFUNDET, NETVÆRK OG PROJEKTER

EU's finansieringsinstrumenter, kommunikationskampagner og PR-aktiviteter, herunder støtte til retlige netværk, mediepluralisme og -frihed.

STRUKTURREFORMER

Teknisk og økonomisk støtte til medlemsstaternes gennemførelse af strukturreformer.

REAKTION

OVERTRÆDELSER AF EU-RETEN

Sikrer, at EU-retten anvendes korrekt og overholdes på nationalt niveau.

ARTIKEL 7 I TRAKTATEN OM DEN EUROPÆISKE UNION

Traktatfæstet instrument til håndtering af alvorlige overtrædelser af retsstatsprincippet med mulige sanktioner.

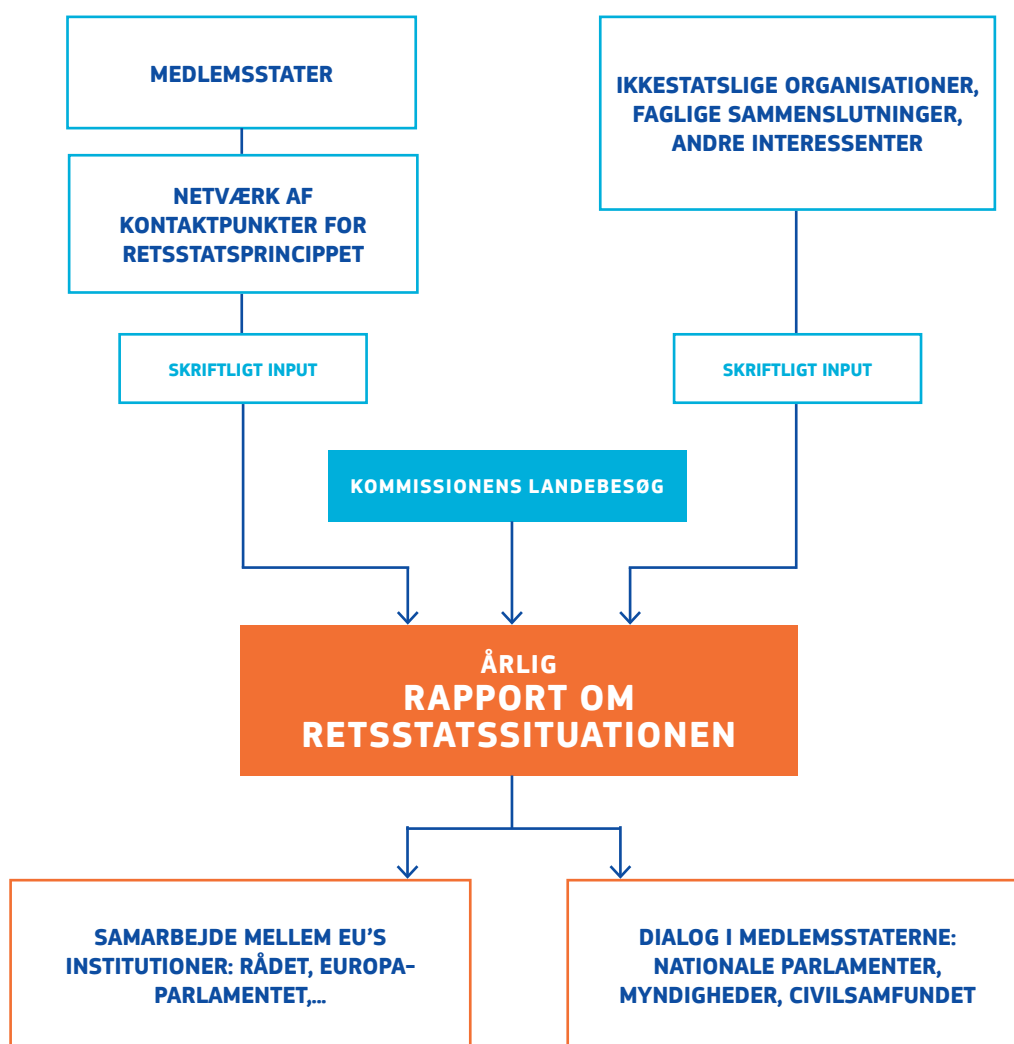
RETSSTATSRAMMEN

Et redskab til tidlig varsling, som Kommissionen vedtog i marts 2014, og som giver den mulighed for at indlede en dialog med en medlemsstat for at imødegå systemiske trusler mod retsstatsprincippet, så en optrapning af situationen undgås.

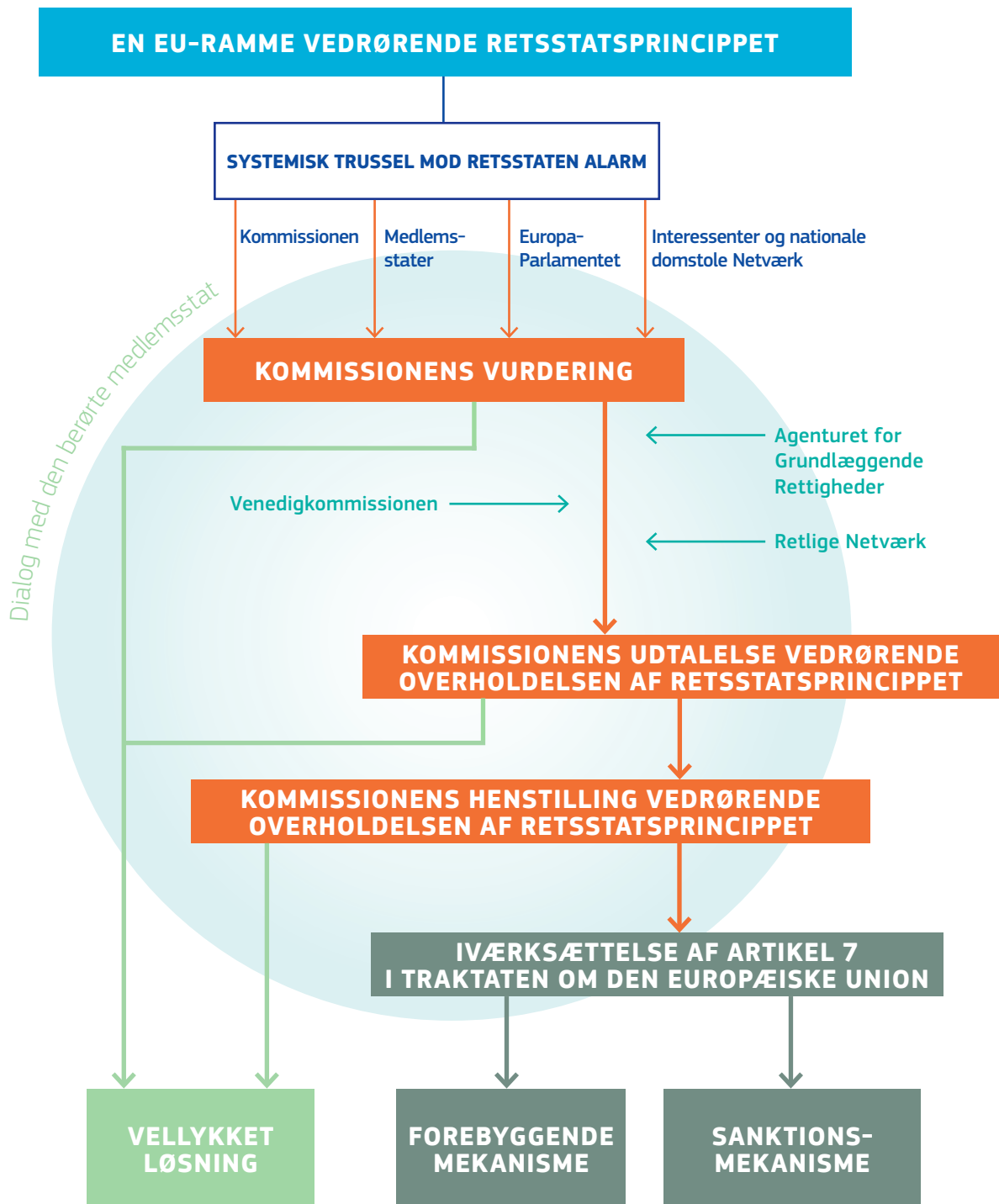
FORSLAG TIL ORDNING MED KONDIONALITET FOR AT BESKYTTE EU'S BUDGET

Forslag, som sammenknytter retsstatsprincippet med anvendelsen af EU-midler, så EU får mulighed for at suspendere, beskære eller begrænse adgangen til EU-finansiering i tilfælde af overtrædelser.

SÅDAN FUNGERER DEN EUROPÆISKE RETSSTATSMEKANISME:

SÅDAN FUNGERER RETSSTATSMEKANISMEN:

SÅDAN VIRKER ARTIKEL 7 I EU-TRAKTATEN:

Artikel 7, stk. 1: FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

Det fastslås, at der er en klar fare for, at værdierne i EU-traktatens artikel 2 overtrædes groft

Begrundet forslag fra:

1/3 af medlemsstaterne eller

Europa-Kommissionen

eller

Europa-Parlamentet

(flertal på 2/3 af de afgivne stemmer, der repræsenterer et flertal af dets medlemmer)

Høring af det pågældende EU-land i Rådet

Samtykke fra Europa-Parlamentet

(flertal på 2/3 af de afgivne stemmer, der repræsenterer et flertal af dets medlemmer)

Rådets afgørelse, der fastslår, at der er en klar risiko for en grov overtrædelse af Værdierne i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union

(med et flertal på 4/5 af medlemsstaterne fraregnet det pågældende EU-land)

Rådet kan udstede henstillinger

(med et flertal på 4/5 af medlemsstaterne fraregnet det pågældende EU-land)

SANKTIONSMEKANISMEN i henhold til artikel 7, stk. 2-3

Det fastslås, at værdierne i artikel 2 groft og vedvarende overtrædes

Forslag fra:

Artikel 7, stk. 2

1/3 af medlemsstaterne eller

Europa-Kommissionen

Bemærkninger

fremsættes af det pågældende EU-land

Samtykke fra Europa-Parlamentet

(flertal på 2/3 af de afgivne stemmer, der repræsenterer et flertal af parlamentets medlemmer)

Det Europæiske Råd fastslår, at der er tale om en grov og vedvarende overtrædelse (afgørelse MED ENSTEMMIGHED fraregnet det pågældende EU-land)

Artikel 7, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union: suspension af visse rettigheder

Rådet kan suspendere medlemskabsrettigheder, herunder stemmerettigheder.

Suspensionen kræver kvalificeret flertal, der defineres som:

- 72 % af medlemsstaterne, fraregnet den pågældende medlemsstat
- der repræsenterer 65 % af EU's befolkning i medlemsstaterne skal stemme for.

Det pågældende EU-land deltager ikke i afstemningen.